

פניני ביה"ק לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח" יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

ניצוד זונים לגאולה

אוהבים, יש רחמי אב, והקב"ה מרחם עלינו וגואל אותנו, ומשפיע עלינו שפע של חסדים גדולים, אבל כשחס ושלוש יש שואה, ממילא הקב"ה הוא מבחינת אדון ואנו עבדים, וזה מוביל לדינים, וכשיש דינים יש צרות ודברים נוראים בעולם.

אם נשאל מה משמעותה של אהבת חינוס? אומרת התורה "וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ אֲנִי ה'" (ויקרא יט, יח), אם יש אהבה משני הצדדים, כלומר אהבה אחת ועוד אהבה שניה כנגדה, בגימטריה זה פעמיים 13, מכך יוצא שם הוי"ה ברוך הוא - 26, ולכן מסיים הפסוק "אֲנִי ה'", והפסוק הוא שכל אחד צריך לראות שהקב"ה שורה אצל השני, ואם הקב"ה נמצא אצלו, צריך האדם לראות אותו כבנו של מלך ולאהוב אותו אהבה עזה, ואם יש שואה, זאת אומרת שחס ושלוש יש לאדם שואה כלפי מעלה, ה' ירחם, וזה השורש הנורא של שנאת חינוס, זה לא רק שהאדם פשוט שונא את חברו, אלא הוא שונא צלם של הקב"ה, וזה נורא ביותר.

לכן, כאשר מתחזקים באהבת חינוס, בראש וראשונה זה מעורר הרבה חסדים ורחמים בעולם, וזה מבטל דינים מהעולם, ומצד שני כך נגלית מלכות ה', הקב"ה יכול למלוך כשיש אהבה בין בניו, אבל אם חס ושלוש יש מריבות, נמצא שלמלך אין שלטון ושליטה, ונמצא שכאשר אנחנו מתאחדים אנחנו נותנים כח לקב"ה - כח למלכו של עולם, ואז הקב"ה יכול לפדות אותנו ולגאול אותנו ברגע אחד.

זו העבודה שלנו, והאמת שזו עבודה לא פשוטה, הרי התורה אומרת ומדגישה "וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ - כְּמוֹךָ", והמפרשים מתחבטים מה הכוונה "כְּמוֹךָ", כיצד יכול יהודי לאהוב את השני כמו שאוהב את עצמו, הרי האדם קרוב אצל עצמו, יש לו נגיעות ואינטרסים כלפי עצמו מה שאין לו אצל השני, אבל כל אחד צריך לעבוד על זה וליצור אהבת חינוס, כלומר שזו מצוה מעשית, שע"י מעשים יגביר את האהבה, והיא הפותחת את כל השערים בשמיים. כשיוצרים אהבה מול השני זה מוריד שפע גדול לעולם, וגם במה שאדם לא חייב, אבל הוא עמל וטורח ועושה בשביל השני, זו מעלה גדולה ונשגבה, והיא צריכה התבוננות ומחשבה, מה יכול האדם לעשות כלפי השני ולהועיל לו, וכך בעצם יוצרים עולם מתוקן ומושלם ומורידים שפע לעולם.

אחד מגדולי ישראל לפני מאות שנים, סניגורם של ישראל, הלא הוא רבי לוי יצחק מברדיצ'ב, אהבתו כלפי כל יהודי היתה יוצאת דופן, גם יהודי הרחוק מתורה ומצוות, היה הרב אוהבו אהבה עזה ומכבד כל יהודי, והיה מוכן לעשות

בפרשת השבוע מצווה הקב"ה את משה רבינו, "נִקְמָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמִּדְיָנִים, אַחַר תִּקְרָא אֶל עַמִּיךָ" (במדבר לא), ומשמע מכך שרק לאחר שיקום משה רבינו את נקמת ה' במדין, יוכל להפטר מן העולם. השאלה הנשאלת, ודאי שמדין היו אומה רשעה שהכשילו את ישראל, אבל מה היה כל כך גרוע במדין, וכי חסרות אומות רעות אחרות, כגון מואב, שהיו רשעים וצרים כלפי ישראל, ולא קידמו את בני ישראל בלחם ובמים בדרכם לארץ, עד שהתורה אומרת שאסור להם לבוא בקהל ה' עד עולם, וגם אם ירצו להתגייר כדת וכדין, עדיין אסור להתחתן עמם גם לאחר עשר דורות ויותר, וכן עוד אומות שהצרו לישראל בדרכם. מה הסיבה אם כן, שהקב"ה רצה שמשה רבינו ילחם דווקא במדין לפני שיפטר מן העולם?

כתוב בספרים הקדושים, 'מדין' זה מלשון 'מדות' ומריבה, זאת אומרת שהם לא היו סתם אומה רגילה, אלא אומה שמביאה מדון ומריבה לעולם, ומנגד אומר האר"י ז"ל, שמשה רבינו הוא הגואל של עם ישראל, והוא שיגאל את ישראל גם לעתיד לבוא, והרי כולנו יודעים שעם ישראל נמצאים עתה בגלות בשל שנאת חינוס, על כך עם ישראל סובלים מאז השבטים ומכירת יוסף ועד היום, והיא הסיבה לחורבן בית המקדש השני, והתיקון יהיה באהבת חינוס, אחרי שמשה רבינו יסלק את העוון הנורא הזה של שנאת חינוס, וזה להלחם במדין שהם סמל למדון ומריבה, וכך מקבלים פנים חדשות של אהבת חינוס, ומשה רבינו יוכל לגאול את עם ישראל גאולת עולמים.

למעשה, כל מה שעם ישראל סובלים עד היום, זה רק בגלל שלא תיקנו את העוון המר של שנאת חינוס, וזו העבודה של עם ישראל ושל כל אחד ואחד, להרבות באהבת חינוס, ובפרט בימים אלו של בין המצרים, והוא מה שרבי עקיבא אומר "ואהבת לרעך כמוך, זה כלל גדול בתורה" (בראשית רבה כד, ז), זאת אומרת שאין מדובר רק במעלה גדולה, ולא דבר שאם נרצה אנחנו רשאים להתחזק בו, אלא זהו כלל גדול, כלומר דבר המחייב והכולל את כל התורה כולה.

אם נתבונן, כשיש מספר אחים שמסתדרים ביניהם, האחד אוהב את השני ועושה למענו, ודאי שהאבא שלהם נוהג כאבא אוהב, כי אם יש משפחה כזאת, אז אביהם מרגיש זאת ורק רוצה להעניק, מפני שכל אב תמיד רוצה שתהיה אחדות בין ילדיו. אבל אם יהיו כמה אחים שלא מסתדרים, האחד מדבר סרה על השני וחושב עליו כן וכך, נמצא שבעצם הם לא מתנהגים באחוה. משל זה מלמדנו שכאשר אנחנו בנים

"וְאַהֲבַת לְרֵעֶךָ כְּמוֹךָ", זֶה כְּפִשׁוּטוֹ, כְּשֵׁם שֶׁאַתָּה אוהב את עצמך ומוכן לסכן הכל למענו, עשה את הכל גם בשביל השני, ולכן מסיימת התורה ואומרת "אֲנִי ה'", אֵי ה' השורה ביניכם, וכמו שחרב בית המקדש בעוון שנאת חינוס, כך בעזרת ה' ייבנה בית המקדש בזכות אהבת חינוס

המשך
בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
19:04	20:14	21:09

לע"נ
יצחק שם טוב בן שרה ז"ל

לע"נ
שאלו חי בן מרים ז"ל

לע"נ
ישראל בן חביבה ז"ל

לע"נ
רחל בת שושנה ע"ה

הסבלנות משתלמת

שלי התחלתי לפני שלושים שנה כרופא ילדים, וברבות השנים עזבתי עיסוק זה והשקעתי את עצמי במחקר ללימוד התופעות האלרגיות. זו המומחיות שלי כבר חמש עשרה שנה. היום הוועקתי לכאן באופן בהול וחד פעמי, להחליף את הרופא התורה, ועכשיו גיליתי שיש לבנך אלרגיה נדירה מאוד מאוד, שמופיעה בתינוקות אחת לעשרה מליון. לרופא משפחה או לרופא ילדים מצוי אין את הכלים והידע לאתר אלרגיה זו. התופעות שלה דומות לחלוטין לאנגינה, או דלקת ריאות קלה, ולכן הטיפול הרפואי שהיית מקבל עבור בנך לא היה תואם את הבעיה."

אם לא די בכך, הוסיף הפרופסור ואמר: "החולי עלול היה להימשך חצי שנה ויותר, ואף להחמיר, עד שמי מהרופאים יחשוד שזה אלרגיה, ולבסוף גם כך התינוק היה מופנה אלי לאימות. בשורה טובה, שבטיפול תרופתי מיוחד בן שבוע ימים, התינוק שלנו יבריא לחלוטין ולא יצטרך לסחוב חולי של חודשים ארוכים. אז תגיד תודה לקדוש ברוך הוא ששלח אותי לכאן!..."

לאחר רבע שעה נפתחת הדלת ואני מביט בציבור הממתין בתקווה שלא יפרוץ פנימה ילד מפרנס או קשיש מחובר לאינפוזיה, וברוך ה' קרה הנס, אף אחד לא נראה באופק. הפרופסור לקח את התינוק והניחו בנינוחות על מיטת הטיפולים...

בשולי הסיפור: שאלות רבות יש לאדם במהלך חייו. הרבה אירועים הוא עובר ואינו מבין מדוע דווקא לו קרו המקרים הללו. הוא רוטן, כועס, נכנס למרה שחורה, ואינו מוכן לקבל את הקושי שכעת הוא עובר... אם לרגע יעצור, יקח נשימה ויפנים שיש יד מכוונת, יד שעוטפת אותו באהבה, יד המשגיחה עליו בכל מהלך בחייו, יד שבכל מצב מחפשת רק את טובתו - כבר לא יהיו לו שאלות. עלינו לזכור תמיד! כל קושי שעובר עלינו, כל אירוע חריג שקורה לנו, הוא לטובה! סיפור זה הוא דוגמה מפליאה המלמדת אותנו באופן מידי ונחרץ, שכל היסורים שבאים עלינו בגזירת עליון, באים ונובעים ממקור החסד והרחמים. לא בכל פעם ישנה סמיכות תכופה בין המכה לברכה, בין המכאוב לטוב. לפעמים חולפות להן שנים רבות עד שזוכים להציץ מבין החרכים, ומתוך הערפל לגלות את האור הטוב הבוקע מתוך החושך.

את אותו הדבר אנו מוצאים בפרשתנו, לאחר שפינחס דקר את זמרי בן סלוא ואת המדיינית, בקנאו את קנאת ה', אומרת פרשת השבוע, "פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן, הִשִּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאַתִּי בְּתוֹכְכֶם, וְלֹא כָלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאַתִּי" (במדבר כה, יא), ורש"י הקדוש אומר על פי דברי רבותינו (סנהדרין פב,; סוטה מג), "לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת אלילים, והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן".

אימו של פינחס היתה מבנותיו של פוטיאל מצאצאי יתרו, שכידוע בעברו היה עובד עבודה זרה בעצמו, והשבטים היו מבזים את פינחס, כיצד יתכן שאחד שהגיע מעובדי עבודה זרה, מעז להרוג נשיא שבט מישראל, אף על פי שעשה כדן כדברי הגמרא. אבל פינחס לא שם את הדברים על ליבו, וכלל לא ענה לאותם המבזים אותו, ומיד זכה שהקב"ה ייחס אותו לאהרן הכהן, ואף על פי שעד כה לא קיבל פינחס כהונה, מפני שהיה בחיים בזמן שהקב"ה אמר למשה לקרב רק את אהרן ובניו, זכה פינחס לקבל ברית שלום וכהונת עולם, לא רק בשל מעשה הקנאות שעשה, אלא גם בזכות כך שלא שש אלי קרב, אלא התאפק וחיכה בסבלנות לישועת ה'.

העמידה בתור היא דבר שאנשים לא אוהבים, ובצדק, תמיד יש הרגשה שאין זמן, שמחכים לי במקום אחר, שאני מפסיד משהו. אין כמעט אדם בעולם שניצב בתור ארוך לאוטובוס, לחנות, לבנק, ונוצותיו לא נמרטות מאותה הרגשה מפורסמת הקרויה בלשון העם "אין לי זמן", או "אני נורא ממהר". ויש בהחלט משקל מוצדק להרגשה זו, כי העברת זמן בעלמא בחוסר מעש - הוא דבר שנוא, ורק מי שמסוגל להעביר במוחו משניות או פרקי תהילים וכדומה, כמעט ולא יחוש את עומס הזמן שעובר באיטיות. וכך מספר בעל המעשה:

אני אברך כולל, ומאו נישואי לפני חמש עשרה שנים, לימוד התורה הוא אורח חיי. אשתי מקפידה שלא להטריד אותי בענייני דיומא, ומתחשבת בי מאוד למרות העומס הטבעי הנובע מגידול שישה ילדים קטנים. "תלמד, תלמד, אל תדאג אני מסתדרת", היא משכנעת אותי, באמת אשת חיל.

בוקר אחד טרם צאתי לכולל, התברר שיש לתינוק שלנו חום גבוה ואין מי שיקח אותו לקופת חולים. "אני ממש מתנצלת, אמרה אישתי אך באופן חד פעמי קח אותו לקופת חולים ולאחר מכן תשכיב אותו לישון בבית. אני מאמינה שאמצא עד אז מישהי שתשמור עליו". כך קיוונו בתקווה שאתקבל במהירות אצל רופא הילדים. התינוק יבדק, יאובחן, יקבל תרופות, ותוך שעה קלה אחזור הביתה, כך שבמצב של פיקוח נפש (אינני זוכר שהפסדתי סדר בוקר בכולל בעשור האחרון), אין ברירה ונקווה שביטול התורה יהיה קטן ככל האפשר.

השעה היתה כבר תשע בבוקר, אני נכנס עם התינוק ומתיישב, כאשר לפני בתור עומדת גברת עם תינוקת. אחרי עשר דקות היא נכנסת לרופא, ואוטוטו התור שלנו. רבות מחשבות בלב איש... הדלת נפתחת, והנה עכשיו תורי. אני שולף את בני מהעגלה ונע לכיוון חדר הרופא. לפתע פורצים זוג הורים ובידיהם ילד בן שלוש מדמם בראשו. "תסלח לי", מבקש האב, "אתה רואה שזה מקרה דחוף, הילד נפל ונפצע". קיבלתי בהבנה את כניסתם לפני. במשך יותר מחצי שעה טיפל הרופא בילד ורק ברבע לעשר הם פנו לצאת.

והנה מרוח סערה לרוח סערה, לחדר ההמתנה נכנסה אישה זקנה נשענת על מקלה, ופנתה אלי בבקשה: "אני מרגישה כאב נורא, אני חייבת להיבדק, אתה מוכן לוותר לי על התור?", ובטרם הספקתי להשיב מציץ הרופא מחדרו, ומסמן לי "תן לה להיכנס, היא במצב קשה". וגם כאן העסק לא היה פשוט, הרופא והאחות יוצאים ונכנסים, קראו לעוד רופא... והעניין נמשך כמעט שעה. בשעה עשרים לאחת עשרה פינה הרופא את האישה לבית החולים. ושוב אני נוטל את בני ומסתער לכיוון דלת הרופא. באותה שניה ממש נכנסת אישה צעירה חיוורת כסיד, כשהיא נשענת על שתי אחיותיה, כמעט מעולפת. הרופא לא היה צריך לסמן לי, הבנתי מיד שגם כאן עלי להמתין לישועה הקרובה, וגם כאן העסק נמשך כארבעים דקות. בינתיים חדר ההמתנה התמלא בעוד ילדים ואמהות ואני מתפלל בליבי מתי יגיע תורי.

בשעה אחת עשרה ושלושים דקות, יוצא הרופא מחדרו ומודיע לכל הממתנים שהוא מאוד מצטער משום שהוא מוזעק לבית החולים לטפל במקרה דחוף, זקוקים לו בחדר הניתוח, ובעוד חצי שעה יגיע למקום פרופסור מחליף שיקבל אותנו. אני מביט בשעון ואני חש שהסבלנות שלי פקעה, התינוק בוכה, ובמצבים כאלה אני לא די מיומן כדי להרגיע את בני שנמצא באי שקט, וגם בי חודרים הרגשות הכעס המאיימים להתפרץ מתוכי לאחר שעות של המתנה מורטים.

אחרי שלושים וחמש דקות הגיע פרופסור, ומתנצל בפני הציבור שרק בעוד רבע שעה יכניס את הראשון בתור, משום שיש לו שיחת ועידה דחופה עבור חולה מסוכן. אכן לאחר רבע שעה נפתחת הדלת ואני מביט בציבור הממתין בתקווה שלא יפרוץ פנימה ילד מפרנס או קשיש מחובר לאינפוזיה, וברוך ה' קרה הנס, אף אחד לא נראה באופק. הפרופסור לקח את התינוק והניחו בנינוחות על מיטת הטיפולים. הוא חיך לעברו בנעימות, הוציא פנס קטן והביט באישוני, בדק את הדופק, הכניס מקל לגרונו, היכה קלות על גבו ואז אמר לי:

"אדון יקר, קרה לך נס שאני פה. ממש נס גדול. בוא ואסביר לך: את הקריירה

בשכר מסירות נפש

נכד אהרן הכהן, והיה בתוך עדת משה ואהרן, אף על פי כן הוא קם מתוך העדה, ועוד פלא שלא היה לו כלי מלחמה, ולמרות זאת לקח רומח בידו, ועמד נגד כל שבט שמעון, ולכן בדין הוא שיטול שכרו.

מביא על זה הרב משל למלך שהלך לצוד ביער, והיה עמו ראש הגיבורים שלו. באו לסטים להלחם במלך, ומיד ראש הגיבורים עם נשקו, הצליח להכניעם ולהבריחם. המלך שיבחו על גבורתו ואומץ לבו. אמנם המלך לא נתן לו שכר מיוחד על כך, אך העלה את דרגתו ומשכורתו. לימים, הזדמן למלך להיות לבדו ביער עם משרתו הממונה על מאכליו, והוא לא היה איש מלחמה. באו לסטים ומחבלים, ואותו משרת גילה גבורה, לקח את חרבו של המלך למרות שאינו מורגל להשתמש בה, רץ כנגדם, הפילם והרגם.

המלך החליט לתת לאותו משרת מתנה מיוחדת מאד. שאלו את המלך, למה לראש הגיבורים שעשה כאותו משרת לא נתת מתנה כל כך גדולה? אמר להם: ראש הגיבורים, שמבין בתכסיסי מלחמה ויש לו נשק מתאים, לא עשה מעשה מיוחד בשבילי אלא את עבודתו הרגילה, ולכן שכרו בהתאם, אבל המשרת שאינו רגיל במלחמה, עשה מעשה שלא כטבעו ונלחם בחירוף נפש, בדין הוא שיטול שכרו מעל לרגיל.

על כך פינחס זכה, על שהתאמץ ועשה כנגד טבעו, ומסר נפשו למען ה', וכן הדין לכל מי שמתאמץ ומתגבר על טבעו, זוכה לשכר גם בעולם הזה, זהו הפשט של השכר שמקבל אדם בעולם הזה כאשר הוא עושה מעל לטבעו, כשם שהוא שובר את טבעו ומסור נפשו למען קיום התורה והמצוות, זוכה הוא שהקב"ה יתן גם לו מעל לטבעו, כלומר מעל לתנאי השירות הקצובים לו בעולם הזה, אלא שכר מיוחד להיטיב עמו בעבור שחרף נפשו למען ה', ואשרי הזוכה!

בואר בפרשתינו, שפינחס זכה בשכרו לברית שלום, ופירש הספורנו "שלום" ממלאך המות, כענין "עושה שלום במרומיו", שבשמים אין מציאות להפסד, ודבר זה התקיים בפינחס שהאריך הרבה ימים יותר מכל בני דורו, וכל שכן לדברי האומרים "פינחס הוא אליהו", והוא עדיין חי וקיים. אבל צריך להבין במה זכה פינחס לזכות הגדולה לקבל שכר בחייו, הרי כבר אמרו חז"ל: "היום לעשותם ומחר לקבל שכרם" (עירובין כב.), וכן "שכר מצוה בהאי עלמא ליכא" (קידושין לט:), וזאת משתי סיבות: א. לא משלמים שכר באמצע העבודה, כל עוד אנו חיים פה בעולם הזה. ב. אין באמת אפשרות לשלם שכר רוחני של אין סוף בעולם הזה, ואין מטבע בעולם שיכול לשלם שכן של מצוות.

אם כן, במה נשתנה פינחס לזכות לשכר מידי בעולם הזה, ומה עוד ששכר זה הוא גם נצחית? בספר בן איש חי דרושים מבאר אבל מקדים בשאלה: בפרשה הקודמת נאמר "וַיֵּרָא פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן, וַיִּקָּם מִתּוֹךְ הָעֵדָה, וַיִּקַּח רִמְח בַּיָּדוֹ" (במדבר כה, ז), ונשאלת השאלה למה היה צריך לייחסו בשעת המעשה עד אהרן הכהן, ועוד צריך לשאול, מהו "וַיִּקָּם מִתּוֹךְ הָעֵדָה" שנראה לכאורה כשפת יתר, ומה מועיל לנו לדעת שהוא קם מתוך העדה?

אלא שבאה התורה לומר, שפינחס עשה מעשה משונה כנגד טבעו, כי היה נכדו של אהרן הכהן, שהיה רגיל בעבודת הכהונה במשכן, והיה אוהב שלום ומשכין שלום ולא איש מלחמה, ואפילו שעדיין פינחס לא נתכהן בפועל, אבל היה בן של כהנים, שאין להם עסק במלחמה, וכן ינק ממידותיו של אהרן הכהן שהיה אוהב שלום, ולכן מספרת לנו התורה מעשה תוקפו וגבורתו של פינחס, למרות שהיה

קנייני התורה

קניין ד': בענווה

ולכאן, הוא מכיר את מקומו, הוא זכה למעלה שאין גבוהה ממנה והיא "השתוות". כלומר, הוא לא ריקני וזקוק להתמלא מאחרים, אלא הוא מלא! דהיינו, אם תפרגן לו, הוא מכיר את מקומו, יודע מה הוא שווה, לא תגרום לו התרוממות רוחנית בגלל תגובות הקהלה, כי הוא לא נשען על דבריהם. ואם תלעג לו, גם אז הוא מכיר את מקומו ויודע מה הוא שווה, ולא תוריד ממנו כלום, כי הוא לא נשען על תגובות הקהלה.

נכון, בעיני המתבונן ניכר שהענווה הוא שפל ומסתפק במועט, מהנעלבים ואינם עולבים, שומעים חרפתם ואינם משיבים - אבל זו בעצם התוצאה. רבינו בחיי מגדיר את השורש הראשוני כדי להגיע לתוצאות הללו. אם תעליב אותי? לא הורדת ממנו. הוא מסתפק במועט? סימן שהוא מלא. כי ריבוי הדברים מעידים שהוא ריק מבפנים, וכן על זה הדרך.

משה רבינו שהתורה מעידה עליו שהוא הענווה מכל האדם הוא הדוגמא הנפלאה לכך, כאדם שהתורה נקראת על שמו, שכן כמה שהיה מנהיג דור דעה, ברמה הרוחנית הגבוהה ביותר, היה לו במה להשוויץ! ואעפ"כ הכיר את מקומו ולא התנשא והתרומם על בני דורו. וכן בעלבונות סבבל, בפרט מדתן ואבירם, לא נמנע מללכת לפייסם כי הוא היה גדוש מבפנים והכיר את מקומו. אם יסגל לעצמו האדם את מדת השתוות והענווה, יזכה שהתורה תינתן לו במתנה. והדרך לענווה היא חיזוק יום יומי באמונה שהכל מאיתו יתברך, ואין עוד מלבדו, הכל בידי שמים ואפס זולתו.

הרב עמירם טובי הי"ו
 להזמנת הרצאות לזיכוי הרבים - חייגו 053-3156363
 לשמיעת השיעורים בקול הלשון - חייגו 03-6171111, הקישו *7 ואז 956363

מעשה בבחור ישיבה שהיה מעוכב בשידוכים. כל אחת שנפגש איתה - לא מצאה חן בעיניו. אמר לו המשגיח "ייתכן שיש בך גאווה, אני מציע לך לעבוד על המידה חצי שנה ואז תשוב לשידוכים". הסכים הבחור. לאחר חצי שנה של לימוד, שב לשידוכים, אך עדיין לא מצא את בחירת לבו. התעניין המשגיח: "וכי עבדת על מידת הגאווה שבך?". "בטח! חצי שנה ברציף!" ענה הבחור. "נו... (בנימה ליטאית) הגיע הזמן להתפטר, אתה לא חושב?", שאל הרב. צחק הבחור ואמר: "כבוד הרב, כשהייתי גאוותן לא יכולתי להתפטר, ועכשיו אחרי שסיגלתי לעצמי את מידת הענווה, אתה חושב שאחד בעל מדות תרומיות ונאצלות כמו שלי יהיה מוכן להתפטר?".

התורה נקנית בענווה, וכמו שאמרו חז"ל בגמרא (עירובין נד.): "מאי דכתיב 'ומדבר מתנה'... אם אדם משים את עצמו כמדבר הזה שהכל דשין בו, תורה ניתנת לו במתנה". אם נשאל את העולם מה ההגדרה של ענווה - יאמרו: "להיות שפל וסבלן, לא מתנשא על אחרים". בא רבינו בחיי בחובות הלבבות ומעמיד הדברים על דיוקן ואומר, שהמושג "ענווה" כוונתה "מדת השתוות".

מה הפירוש? דרשן שסיים דרשה נפלאה, מחכה לשמוע מילה טובה מקהל המאזינים. אם אמרו לו "שכוייח! חזק וברוך!" הוא יחייך בלי סוף. ואם לא יפרגנו לו או יבואו אליו בהערות מעצבנות, הוא ירטון על דבריהם. מדוע? כי הדרשן נשען על דברי הקהל. אם יפרגנו - בזכות הפרגון יהיה לו כוח להמשיך, אבל להבדיל מחמת ההערות - הוא יאבד כל חשק לדרוש.

מהו ענוו? אומר רבינו בחיי, זה אדם שלא משנה מה תגיד לו, לכאן

אם נשאל את העולם מה ההגדרה של ענווה - יאמרו: "להיות שפל וסבלן, לא מתנשא על אחרים". בא רבינו בחיי בחובות הלבבות ומעמיד הדברים על דיוקן ואומר, שהמושג "ענווה" כוונתה "מדת השתוות"

עסקיך ביריד? ר' גדליה ענה: "ברוך ה', עשיתי עסק מוצלח מאוד, והרווחתי בו עשרת אלפים רובל", ומיד הוציא ר' גדליה מחיקו צרור של אלף רובל, ונתנו לרב בעבור עניי העיר. "תזכה למצוות", אמר הרב, אך הוסיף ואמר, "עתה אנו זקוקים בדחיפות לעשרת אלפים רובל, לפדיון שבויים. אם תיתן לי את מלוא הסכום, אבטיחך להיות עמי בעולם הבא".

ר' גדליה לא היסס, ומיד מסר לרב את כל הסכום. "עתה", הבטיח הצדיק, "גם שכרך בעולם הזה לא יקופח, ותזכה לפרנסה בכבוד כל ימי חיך", אמר וביקש לחזור מיד למושל המחוז. כאשר הגיעו למקום, מצאו את המושל ישן על הרצפה בשכרותו. הם התאמצו לעוררו, והוא התעורר והחל לקללם שוב קללות נמרצות. אמר לו הרב: "הבאתי לך עשרת אלפים רובל, כפי שהבטחתי". התקשה השר להאמין, אך לאחר שקיבל את הכסף ציווה להוציא את הבחור מהכלא. הבחור הגיע חיוור ומפוחד, ובעת שראה את הצדיקים שמח והתעודד.

"עוד היום נערוך את חופתך", הבטיח הרב. ואכן, החתונה המפוארת התקיימה כמתוכנן בביתו של הרב, כאשר כל אנשי העיירה היו מאושרים ושמחים בשמחתם. בתום המשתה קרא הרב לר' גדליה ואמר לו: "הלא הבטחתי לך שכר גם בעולם הזה. אבקשך לגשת מחר אל הגשר החוצה את הנהר. המתן שם והתחבא". למחרת התייצב ר' גדליה בצד הנהר והסתתר בין העצים. עגלות עמוסות רבות חצו את הגשר. לפתע הבחין מרחוק במושל המחוז דוהר על סוסו, וברגע שהסוס עלה על הגשר, ניתקה ממקומה אחת מקורות הגשר, הסוס מעד וצלל עם המושל היישר לתוך הנהר הגועש, ובתוך שניות מצאו שניהם את מותם בנהר.

מיהר ר' גדליה לשפת הנהר, והבחין בתיבה קטנה צפה על המים. הוא לקח את התיבה והלך במהירות לבית הרב, שם פתח את התיבה והבחין בצרור כספו! אותם עשרת אלפים רובל חזרו אליו, ובנוסף היו בתיבה גם תכשיטים יקרי ערך. נתן ר' גדליה מעשרות לרבו, וחילק מהתכשיטים לזוג הצעיר, וזכה להאריך ימים בעושר והוסיף בעשיית צדקה וחסד ביתר שאת.

מכאן אנו למדים, רבי לוי יצחק מברדיצ'ב היה מוכן להכנס לאותה צרה וסכנה, ולהבטיח דברים הנראים כחסרי סיכוי, וכל זה נובע רק מתוך אהבת ישראל אמיתית הפועמת בקרבנו. ראו מה מוכן אדם גדול לעשות, לסכן את נפשו וחיינו בשביל אחרים, וזו אהבת ישראל אמיתית. כאשר התורה אומרת "וְאֶהְבֶּתְךָ לְרֵעֶךָ כָּמוֹךָ", זה כפשוטו, כשם שאתה אוהב את עצמך ומוכן לסכן הכל למענך, עשה את הכל גם בשביל השני, ולכן מסיימת התורה ואומרת "אֲנִי ה'", אני ה' השורה ביניכם, וכמו שחרב בית המקדש בעוון שנאת חינוס, כך בעזרת ה' ייבנה בית המקדש בזכות אהבת חינוס, במהרה בימינו אמן ואמן.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

הכל בשביל לשמח יהודי. מסופר שכולם התכוננו לשמחה הגדולה בברדיצ'ב. בביתו של הצדיק רבי לוי יצחק מברדיצ'ב היתה התרגשות רבה, ונשות העיר נכנסו ויצאו ובידיהן מגשים עמוסים מאכלים ערבים וכל טוב. הכל דיברו בשבח הרב והרבנית, שגידלו את ביילה היתומה מאז הייתה ילדה קטנה, ועתה דאגו להכניסה לחופה, עם בחור ירא שמיים ובעל מידות טובות, יתום גם הוא.

אך לפתע, שעטות סוסים נשמעו בעיירה. קריאות וזעקות נשמעו מכל עבר: "החוטפים הגיעו!". כולם מיהרו להתחבא בביתם ונעלו אחריהם במנועול ובריה. היו אלה שליחיו של מושל המחוז, שמשנאתו העזה ליהודים, היה שולח את אנשיו לתפוס ילדים יהודים, כדי לגייסם לצבא עד שישכחו מביתם ומיהדותם. איש לא שם לב, שהחתן היתום נותר לבדו בבית המדרש, שקוע בתפילה ובהכנות לחתונה. החוטפים פרצו לבית המדרש, הבחינו בחתן ולקחוהו עמם.

הבשורה הקשה זעזעה את הכל. הכלה שהתה בבית הרב והיתה בוכיה ומתייפחת, והשמחה התחלפה ביגון כבד. רבי לוי יצחק ביקש לקרוא לכלה ואמר לה: "הירגעי נא. הנני מבטיחך כי היום תיכנסי לחופה יחד עם החתן ברוב שמחה ואושר". דבריו הרגיעו את הכלה, שציפתה בקוצר רוח להתממשות ההבטחה של גדול ישראל. רבי לוי יצחק פנה לחבירו, רבי מנחם מענדל, מגדולי תלמידיו של המגיד ממזריטש, וביקש ממנו להתלוות אליו אל מושל המחוז, וכך למרות דאגתם הרבה של תושבי העיירה, הם יצאו לבושים בבגדי השבת לעבר המושל.

בבואם לארמון, באורח פלא השומרים לא עצרו בעדם, ואף הכלבים האימתניים שבחצר נשתתקו, כאילו אחזתם אימה. הם הלכו במסדרונות הארמון, עד שמצאו את המושל שיכור כלוט בחדרו. במבט רצחני זעק המושל לעברם: "כיצד העזתם להיכנס לארמוני, הסתלקו מכאן!". רבי לוי יצחק לא נבהל: "באנו לבקשך לשחרר את הבחור היתום שכלוא בארמון, שהיום הוא יום חתונתו". המושל הגיב בזלזול: "באתם לשחד אותי? גם אם תיתנו לי חמשת אלפים רובל לא אסכים לשחררו". התקרב הרב אל המושל ולחש באוזנו: "עשרת אלפים רובל אתן לך בעד הבחור". המושל המופתע השיב בתאווה בצע: "אם תביא עשרת אלפים רובל, אתן לך את הנער".

יצאו שני הצדיקים מבית המושל, לא יודעים מניין ישיגו סכום כה גדול, אך שניהם בטחו בישועת ה'. בדרכם לפתע נתקלו במרכבה מפוארת, היה זה ר' גדליה הסוחר, איש עסקים נכבד שהיה מגדולי חסידיו של הרב מברדיצ'ב, שהזדמן באורח פלא למקום, וחזר זה עתה מיריד גדול. כשהבחין ר' גדליה בשני הצדיקים, סימן לעגלון לעצור את המרכבה, וביקש מהצדיקים להתלוות אליו. התיישבו השניים במרכבה ורבי לוי יצחק פנה אל ר' גדליה ושאל: "כיצד היו

אולם האירועים המיוחדש
של בית הכנסת "בית לוי"

בסימן
טו

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות
ולערוך את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ:
ברית מילה // סיומי מסכת // אזכרות // שבת חתן // כנסים והרצאות

הכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנוקדים

בית לוי
אולם אירועים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום
שכונת מדורגת בית וגן ירושלים

לפרטים ותיאום מועד התרשמות:
054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

מקווה חדש ונקי בסטנדרטים הגבוהים ביותר:

מהודר בכל ההידורים ובתכלית הכשרות
לפי כל השיטות והחומרות
בהמלצתם ובפיקוחם של גדולי ישראל

נבנה ברמה גבוהה וביופי מיוחד
עובר נקיון יסודי מידי יום ביומו
ע"י חברת נקיון

המים מוחלפים בכל יום

לפרטים נוספים: 02-9664455
רחוב יוסף חכמי 48 מורדות בית וגן ירושלים

